

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

София, 9 април 2013 г.

Конституционният съд в състав:

Председател: Димитър Токушев

Членове: Благовест Пунев	Кети Маркова
Пламен Киров	Георги Ангелов
Цанка Цанкова	Борис Велчев
Стефка Стоева	Анастас Анастасов
Румен Ненков	Гроздан Илиев

при участието на секретар-протоколита Гергана Иванова разгледа в закрито заседание на девети април 2013 г. конституционно дело № 3 /2013 г., докладвано от съдията Анастас Анастасов.

Производството е по чл.149, ал.1, т.2 от Конституцията на Република България.

Делото е образувано на 15.01.2013 г. по искане на 49 народни представители от 41-во Народно събрание за установяване на противоконституционност на § 44, точки 3 и 5 от Преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за данък върху добавената стойност (обн. ДВ, бр. 94 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г.), с които е изменена ал.4 на чл. 169 и отменена ал.1 на чл. 179 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс – ДОПК (обн. ДВ, бр. 105 от 2005 г., последно изм. ДВ, бр. 99 от 2012 г.).

Вносителите считат, че оспорените разпоредби засягат философията, принципите и начина на функциониране на пенсионно-осигурителната и здравно-осигурителната системи на Република България, като нарушават основополагащия и конституционно закрепен принцип на тяхното финансиране, а именно – от определени от закона осигурителни вноски, имащи целево предназначение. Аргументират се с произтичащото от отмяната на чл. 179, ал. 1 ДОПК отпадане на специализираните подсметки, по които преди са постъпвали съответните вноски на работодателите (включително и частта от социалните осигуровки, които са за сметка на работниците/служителите), както и на самоосигуряващите се лица. Поддържат също, че с новата редакция на чл. 169, ал.4 ДОПК в нарушение на основните осигурителни права на гражданите и принципа за справедливост се въвежда автоматичен ред на погасяване на всички видове задължения по реда на тяхното възникване, като се отнема правото на данъчно задължените лица да определят сами кое свое публично задължение да покрият, ако нямат достатъчно парични средства за всички, а от това произтича и смесване на плащания на задължения от различен порядък – данъци и осигурителни вноски. Разглеждат въпроса както в аспекта на правоотношенията между наетите лица и работодателя, който същевременно е и техен осигурител, така и от гледна точка на неблагоприятните последици за самоосигуряващите се лица.

Народните представители считат, че при променената правна уредба се създава реална възможност пенсионни и здравноосигурителни вноски, чието законово определено, целево предназначение е финансирането на осигурителната система, да бъдат използвани за погасяване на данъчни задължения, а оттам и за дейности, които по закон се финансират от бюджета въз основа на постъпленията от данъци. Акцентират, че срещу задълженията за социално и здравно осигуряване винаги стоят правата на осигурените лица, поради което изпълнението на тези задължения предопределя и възможността за реално използване на съответните права.

Обобщено казано, вносителите на искането твърдят, че оспорените от тях законодателни промени накърняват основните права на гражданите по чл. 51 и чл. 52 от Конституцията, а именно правото на обществено осигуряване и правото на здравно осигуряване, както и че са несъвместими с принципа за справедливост по смисъла на Преамбюла на основния закон.

Производството е във фазата по допустимостта по смисъла на чл. 19, ал. 1 от Закона за Конституционен съд (ЗКС).

Конституционният съд намира искането за допустимо, поради което следва да се разгледа по същество.

С искането са оспорени действащи законови разпоредби. Направено е от оправомощен субект на инициатива по чл.150, ал.1 от Конституцията – повече от изискуемия брой една пета народни представители от 41-то Народно събрание на Република България. Отговаря на изискванията на чл. 17 ал. 1 ЗКС и чл. 18 от Правилника за организацията и дейността на Конституционния съд за форма, реквизити, съдържание и предмет.

С оглед на предмета на конституционното производство, съдът счита, че като заинтересовани страни по делото следва да се конституират президентът на Република България, Министерският съвет, министърът на финансите, министърът на здравеопазването, министърът на труда и социалната политика, Върховният административен съд, Националната агенция по приходите, Националният осигурителен институт, Националната здравноосигурителна каса, Българската търговско-промишлена палата, Българската стопанска камара, Асоциацията на индустриалния капитал в България, Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България, Конфедерацията на труда “Подкрепа“, Конфедерацията на независимите синдикати в България, Висшият адвокатски съвет,

Съюзът на юристите в България, Български лекарски съюз, Институт Отворено общество – София и Институт за модерна политика.

По изложените съображения и на основание чл.149, ал.1, т.2 от Конституцията и чл.19, ал.1 ЗКС Конституционният съд

О П Р Е Д Е Л И :

Допуска за разглеждане по същество искането на 49 народни представители от 41 – то Народно събрание за установяване на противоконституционност на § 44 т. 3 и т. 5 от Преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за данък върху добавената стойност (обн. ДВ, бр. 94 от 2012 г.), с които е изменена разпоредбата на чл. 169, ал. 4 и е отменена разпоредбата на чл. 179, ал.1 ДОПК (обн. ДВ, бр. 105 от 2005 год., последно изм. ДВ, бр. 99 от 2012 год.)

Конституира, като заинтересовани страни по делото президента на Република България, Министерския съвет, министъра на финансите, министъра на здравеопазването, министъра на труда и социалната политика, Върховния административен съд, Националната агенция по приходите, Националния осигурителен институт, Националната здравноосигурителна каса, Българска търговско-промишлена палата, Българската стопанска камара, Асоциация на индустриалния капитал в България, Конфедерация на работодателите и индустриалците в България, Конфедерация на труда “Подкрепа“, Конфедерация на независимите синдикати в България, Висшия адвокатски съвет, Съюза на юристите в България, Български лекарски съюз, Институт Отворено общество – София и Института за модерна политика.

Преписи от искането и определеното да се изпратят на конституираните страни, на които се предоставя възможност в двадесетдневен срок да представят писмени становища и доказателства.

Председател: ~~Димитър~~ Токушев